

REFERAT Miljøudvalget 2018-2021 d. 03-06-2021

Mødedato Torsdag d. 03. juni 2021 kl. 10:00

Mødested Mødelokale 6/Virtuelt

Mødedeltagere Jørn Lehmann, A, Olfert Krog, O, Michael Nielsen, C, Bent Olsen, F, Mads Skau, V, Preben Friis-Hauge, V, Vibeke Syppli Enrum, Ø

Indholdsfortegnelse

Råstofplan 2020 for Region Syddanmark.....	3
Beslutning vedr. pesticidpartnerskaber i forbindelse med implementering af den regionale udvikling	5
Tillæg til tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding af sten, grus og sand på dele af matr. nr. 1f,	7
Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding af sand, grus og sten på matr.nr. 423 og 1092 Skryds	9
Initiativ "Borgerrettet udstilling af jordforureningsdata"	11
Orientering om initiativet "EU-partnerskab (KIC) om kultur og kreativitet"	13
Orientering om initiativet "Klimavenlige og cirkulære boligforeninger"	15
Orientering om initiativet "Kompetencer til den grønne omstilling"	17
Orientering om initiativet "Beregning af reduktionsstier i DK2020"	19
Orientering om aktuelle sager.....	21
Eventuelt.....	22
Næste møde.....	23
Underskriftsside.....	24

Punkt 1: Råstofplan 2020 for Region Syddanmark

21/25895

Resumé

Råstofplan 2020 fremlægges til behandling med henblik på endelig vedtagelse i regionsrådet den 21. juni 2021. Råstofplan 2020 er justeret i forhold til planforslaget på baggrund af den offentlige høring og partshøringen af Forslag til Råstofplan 2020.

Sagsfremstilling

Høring af Forslag til Råstofplan 2020

Regionsrådet besluttede på regionsrådsmødet den 25. januar 2021 at sende "Forslag til Råstofplan 2020" i offentlig høring. "Forslag til Råstofplan 2020 for Region Syddanmark" samt miljøvurderingen af planen har derfor været fremlagt i offentlig høring i perioden 1. februar til 29. marts 2021. I samme periode er der foretaget partshøring af borgere og virksomheder med en væsentlig, individuel interesse i råstofplanen.

I høringsperioden modtog regionen 116 høringssvar fra bl.a. borgere, virksomheder, kommuner og organisationer. Under høringsperioden har regionen desuden afholdt fire virtuelle borgermøder.

Administrationen har udarbejdet et høringsnotat med forslag til regionsrådets svar på de indkomne bemærkninger. Høringsnotatet er digitalt og kan findes via dette link: [Høringsnotat for Forslag til Råstofplan 2020](#).

Vedtagelse af Råstofplan 2020

Med udgangspunkt i høringen af "Forslag til Råstofplan 2020", har administrationen udarbejdet Råstofplan 2020 med henblik på endelig vedtagelse i regionsrådet. Råstofplanen indeholder udlæg af graveområder samt retningslinjer og indsatser, der bl.a. retter sig mod paradigmeskiftet mod en bæredygtig råstofforvaltning. Råstofplan 2020 er vedlagt som bilag 1.

Råstofplan 2020 med tilhørende kort og dokumenter er samlet på regionens hjemmeside:

<https://www.rsyd.dk/wm531248>

Nogle af de indkomne høringssvar i den offentlige høring og partshøringen har givet anledning til, at administrationen foreslår justeringer af "Forslag til Råstofplan 2020" i den endelige Råstofplan 2020. De betydeligste ændringer fremgår af det vedlagte ændringsnotat. Ud over de justeringer, der er beskrevet i ændringsnotatet, er der foretaget mindre ændringer af teknisk eller redaktionel karakter. Ændringsnotatet er vedlagt som bilag 2.

Hvis regionsrådet vedtager Råstofplan 2020 skal vedtagelsen annonceres offentligt i fire uger, hvorefter planen kan træde i kraft. Regionsrådets afgørelse om endelig vedtagelse af råstofplanen kan inden for disse fire uger påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Det er dog kun retlige forhold, der kan påklages. En klage over regionsrådets vedtagelse af råstofplanen har som udgangspunkt ikke opsættende virkning.

Baggrund

I Region Syddanmark indvindes årligt mellem 5 og 7 millioner kubikmeter råstoffer. Råstofferne anvendes til byggeri, veje, diger og anden infrastruktur. Regionen har til opgave at gennemføre kortlægning af råstoffer og udarbejde den overordnede planlægning for den fremtidige indvinding på land (Råstofplan).

Råstofplanen danner rammerne for den fremtidige indvinding og forsyning med råstoffer i regionen. Råstofplanen indeholder regionsrådets strategi for den fremtidige forsyning med råstoffer, indsatsområder, retningslinjer for råstofindvinding, en redegørelse for ressourcesituationen og afgrænsning af grave- og interesseområder. Både regionen og kommunerne er bundet af råstofplanen i planlægning og administration. Gennem råstofplanen skal det sikres, at der er balance mellem behovet for råstoffer og hensynet til natur, miljø og levevilkårene for befolkningen lokalt, hvor råstofferne indvindes.

Regionsrådet har besluttet, at FN's verdensmål skal danne rammerne for den regionale udviklingsstrategi "Fremtidens Syddanmark". Dette afspejles også i Råstofplan 2020. Forsyningen med råstoffer er vigtig for den fortsatte udvikling i regionen. Men råstoffer er en ikke fornybar ressource. Råstofplan2020 understøtter udviklingsstrategiens ene spor om omstilling til mere cirkulær økonomi med mere effektiv brug af ressourcer, herunder råstoffer. Arbejdet bidrager dermed særligt til verdensmål 12, der handler om at reducere fodaftrykket på naturen ved at ændre den måde, der produceres og forbruges varer og ressourcer på.

Regionsrådets beslutning medfører et begyndende paradigmeskifte på råstofområdet. En del af paradigmeskiftet er, at der flyttes fokus til andre emner og hensyn end de, der har været centrale i de tidligere planer. Dette er afspejlet i planens strategi for forsyningen, i indsatsområder og ved udlæg af nye graveområder.

Læsevejledning

Da bilagsmaterialet er omfattende anbefaler administrationen, at man først læser ændringsnotatet (bilag 2). Notatet indeholder de væsentligste ændringer i forhold til råstofplanforslaget. Indholdet i det øvrige materiale er beskrevet på [hjemmesiden med råstofplanen med tilhørende kort og dokumenter](#).

Indstilling

Det indstilles, at udvalget anbefaler regionsrådet:

At vedtage Råstofplan 2020 for Region Syddanmark med miljøvurdering.

At høringsnotatet for høring af Forslag til Råstofplan 2020 vedtages som regionsrådets svar på de indkomne høringsvar.

Beslutning i Miljøudvalget den 03-06-2021

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Bilag

Råstofplan 2020 for Region Syddanmark.pdf

Ændringsnotat Råstofplan 2020.pdf

Punkt 2: Beslutning vedr. pesticidpartnerskaber i forbindelse med implementering af den regionale udviklingsstrategi

21/27629

Resumé

Gennem de senere år har Region Syddanmark indgået i en række partnerskabsaftaler med vandforsyninger og kommuner med henblik på at understøtte en helhedsorienteret, effektiv indsats over for pesticidforureninger i grundvandet. Samarbejderne sker oftest, hvor der er aktuelle overskridelser af kvalitetskriterierne for pesticider i vandværkernes boringer. Regionens fokus er på pesticidpunktkilder, mens vandforsyninger og kommuner har fokus på vandkvalitet og forsyningssikkerhed, herunder grundvandsbeskyttelse.

Som en del af implementeringen af den regionale udviklingsstrategi skal regionen også fremadrettet prioritere at indgå i partnerskaber om pesticidforurenede grundvand.

En ramme for videreførelse af partnerskaberne og fremtidige pesticidpartnerskaber forelægges til regionsrådets godkendelse.

Sagsfremstilling

Når en vandforsyning konstaterer, at deres kildeplads er truet af pesticider, er der en naturlig efterspørgsel på hurtig indsats fra borgerne og kommunerne. Her er det af stor værdi, at regionen med kort varsel kan bidrage til udredning af potentielle kilder til forureningerne og handlemulighederne, og da disse indsatser er af samme type som regionens øvrige grundvandsrettede indsatser, kan ønsket ofte imødekommes ved mindre justeringer af arbejdstilrettelæggelsen.

Delstrategien ”Rent Vand og Jord” under den regionale udviklingsstrategi ”Fremtidens Syddanmark” har som en af ambitionerne, at ”Vi indgår i flere partnerskaber med kommuner og vandforsyninger om indsatser, der skal sikre grundvandsressourcen i forhold til pesticider”. Dermed bygges videre på de hidtidige indsatser omkring pesticidpartnerskaberne.

Den hidtidige indsats

Hovedparten af partnerskabsprojekterne har været af indledende karakter, og har haft til formål at udrede kilder til pesticidforureninger og handlemuligheder ved at

- Samle partnernes eksisterende data.
- Opdatere vidensgrundlaget med analyser af pesticidforekomster i grundvandet.
- Gennemføre en indledende vurdering af, hvilke indsatser, der vil være mest effektive i forhold til en fremtidssikring af grundvandsressourcen.

Erfaringerne viser, at denne indledende vidensopsamling giver en væsentlig værdi til alle involverede partnere, der hver især kan varetage deres grundvandsbeskyttende opgave mere effektivt end tidligere. Men erfaringerne viser også, at der i nogle tilfælde er brug for at udvide udredningen med eksempelvis større forureningsundersøgelser for at fremskaffe grundlag for beslutning om den endelige håndtering gennem eksempelvis oprensning.

Den første partnerskabsaftale, der foreslås videreført ud over den hidtidige indsats, omhandler to indvindingsoplande i Odense, Lindved og Eksercermarken, der er belastet med pesticider. I partnerskabet er der indtil nu udredt en række

pesticid-udfordringer for grundvandsressourcen, og med henblik på at fremskaffe den resterende del af grundlaget for beslutning om håndtering udvides udredningen som beskrevet i bilag 1.

Den fremadrettede indsats

Partnerskaberne foreslås fremadrettet inddelt i to typer:

- Udredningsprojekter: Undersøgelser, risikovurdering og identifikation af effektiv håndtering af pesticidforurenede grundvand. Indsatserne og økonomien afholdes inden for den afsatte ramme. Partnerskabet om kildepladserne Lindved og Eksercermarken er et eksempel på denne type partnerskab.
- Oprensningsprojekter: Afværge af pesticidforurening. Denne type af projekter vil ofte være behæftet med betydelige udgifter til anlæg og drift.

Udredningsprojekterne indarbejdes som udgangspunkt i den almindelige sagsbehandling, mens partnerskaber om oprensninger forelægges til politisk beslutning. Et udredningsprojekt kan, når udredningen og risikovurderingen er afsluttet, medføre, at det er nødvendigt med et oprensningsprojekt på samme kildeplads.

Indstilling

Det indstilles, at miljøudvalget anbefaler regionsrådet:

At regionens partnerskaber med vandforsyninger og kommuner om risikovurdering og undersøgelser indgås løbende efter principperne i den regionale udviklingsstrategi, og at udgifterne som udgangspunkt afholdes inden for den økonomiske ramme til miljø.

At partnerskaber vedr. udredning indgås administrativt med løbende orientering af miljøudvalget, mens partnerskaber vedr. oprensninger forelægges til politisk godkendelse som en del af den årlige arbejdsplan for jordforurening.

Beslutning i Miljøudvalget den 03-06-2021

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Preben Friis-Hauge deltog ikke i behandlingen af punktet.

Bilag

Bilag 1. Videreførelse af partnerskab: Udredning af årsager og handlemuligheder i forhold til pesticidforurening af grundvandet på kildepladserne Lindved og Eksercermarken.

Punkt 3: Tillæg til tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding af sten, grus og sand på dele af matr. nr. 1f, 1h, 2g Trunderup By, Jordløse m fl. Assens Kommune

20/46265

Resumé

Der er udarbejdet et forslag til tillæg til tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af sten, grus og sand på dele af matr.nr. 1f, 1h og 2g Trunderup By, Jordløse samt del af 35d Haarby By, Haarby i Assens Kommune. Tillægget giver, sammen med eksisterende tilladelse, ansøger tilladelse til en årlig indvinding af op til 350.000 m³ sand, grus og sten.

Sagsfremstilling

Fyn Sten og Grus ApS har ansøgt om at tillægge 6 ha, til tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer meddelt i 2017. Tillægget vil blive drevet sammen med den gældende tilladelse på 16 ha, i alt 22 ha. Desuden er der meddelt et tillæg til opstilling af vaskeanlæg den 21. februar 2019. De tre tilladelse har individuelle udløbsdatoer.

Der søges om at indvinde op til 350.000 m³ råstoffer årligt, hvilket er en forøgelse på 50.000 m³ årligt i forhold til den eksisterende tilladelse. Der søges om at grave til ressourcens bund og maksimalt ca. 25 meter under terræn, svarende til ca. kote 30 DNN. I eksisterende grusgrav anvendes: 2 læsemaskiner, 1 gravemaskine, 1 blandeanlæg til stabilgrus, 1 vaskeanlæg og lejlighedsvis 1 stenknuser. Der søges om yderligere en læsemaskine.

Grundvandsspejlet er dybtliggende, hvorfor det forventes, at kun en mindre del af råstofferne graves under grundvandsspejl.

Projektarealet er flere steder beliggende op til § 3 beskyttet natur, og der findes beskyttede sten- og jorddiger omkring den nordlige del af projektarealet. Projektarealet, er (projekt)tilpasset efter ansøgningen er modtaget for at skabe en passende afstand til de § 3 beskyttede naturtyper.

Til og frakørsel vil fortsat ske via etableret interimvej til Odensevej. Der planlægges at etablere jordvolde mod naboer mod nord. Der er udarbejdet en støjredegørelse, der viser, at vejledende støjkrav kan overholdes forudsat, at der ikke udleveres til flere end 10 lastbiler i tidsrummet fra kl. 6 til kl. 7 på hverdage. Desuden vil ansøger etablere jordvolde langs interimvejen, hvis der viser sig behov herfor.

Projektarealet skal, som den gældende tilladelse, efterbehandles til ekstensivt landbrug og natur med sø uden brug af gødning og pesticider. Ansøger har udarbejdet en ny efterbehandlingsplan for det samlede areal.

Projektarealet er udlagt til graveområde i 2012 og videreført til gældende Råstofplan 2016.

Administrationen har truffet afgørelse om, at den aktuelle tilladelse ikke kræver udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport.

Der er foretaget en indledende høring af ansøgningen samt en partshøring af udkast til tilladelse. I den indledende høring er der indkommet høringssvar fra Assens Kommune og Odense Bys Museer. Assens Kommune ønsker en samlet efterbehandlingsplan, og at der tages mest mulig hensyn til omboende. Odense Bys Museer anbefaler en arkæologisk forundersøgelse forud for indvinding på projektarealet. Der er ikke kommet bemærkninger fra naboerne.

Assens Kommune har indsendt et partshøringssvar, hvori de skriver, at de ikke har yderligere bemærkninger.

Indstilling

Det indstilles,

At miljøudvalget godkender den udarbejdede tilladelse til udsendelse.

Beslutning i Miljøudvalget den 03-06-2021

Indstillingen blev tiltrådt.

Preben Friis-Hauge deltog ikke i behandlingen af punktet.

Bilag

Kortbilag

Forslag til tilladelse Jordløse med bilag

Punkt 4: Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding af sand, grus og sten på matr.nr. 423 og 1092 Skrydstrup Ejerlav, Skrydstrup i Haderslev Kommune

20/1280

Resumé

Der er udarbejdet et forslag til råstofftilladelse til Kudsk & Nisum A/S til årlig indvinding af

100.000 m³ sand, grus og sten over grundvandsspejl og op til 8.000 m³ under. Indvindingsarealet er på 24,3 ha og ligger mellem Vojens mod nord og Flyvestation Skrydstrup umiddelbart mod syd i Haderslev kommune. Området efterbehandles til jordbrug. Arealet ligger i graveområde for sand, grus og sten i Råstofplan 2016. Sagen blev udsat på miljøudvalgsmødet den 4. maj 2021, da der var kommet nye oplysninger i sagen.

Sagsfremstilling

Kudsk & Nisum A/S har ansøgt om tilladelse til råstofindvinding på to delarealer, matr.nr. 423 og 1092, Skrydstrup Ejerlav, Skrydstrup, med et samlet areal på 24,3 ha., beliggende inden for graveområde i Råstofplan 2016. Området er beliggende mellem Vojens mod nord og Flyvestation Skrydstrup umiddelbart mod syd.

Der er søgt om tilladelse til indvinding af op til 100.000 m³ sand, grus og sten pr. år over grundvandsspejl og op til 8.000 m³ sand, grus og sten pr. år under grundvandsspejl. Grundet beliggenheden tæt på Flyvestation Skrydstrup må der af sikkerhedsmæssige årsager ikke efterlades åbne vandflader, pga. tiltrækning af fugle, som kan være til fare for flysikkerheden.

Der forventes indvundet indtil 7 meter under terræn.

Begge delområder efterbehandles til jordbrug. Der forekommer ikke overjord i området, hvorfor det efterbehandlede terræn forventes sænket i forhold til det nuværende med i størrelsesordenen 5 meter.

Der er foretaget indledende høring af ansøgning og partshøring af udkast til tilladelse. Her modtog regionen blandt andet bemærkninger om, at indvinding nær flyvestation Skrydstrup ville være problematisk. Gennem dialog med Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, som er ansvarlig for driften af Flyvestation Skrydstrup, er man kommet frem til en løsning med korte perioder med åbent vandspejl, billeddokumentation, løbende vurdering af tiltrækning af fugle og mulighed for indstilling af indvinding under grundvandsspejl, samt justering af metode for samme indvinding.

Administrative bemærkninger

Sagen blev udsat på miljøudvalgsmødet den 4. maj 2021, da der var kommet nye oplysninger i sagen vedr. et ejerskifte på et af jordstykkerne i tilladelsen. Den nye ejer, Forsvarets Ejendomsstyrelse, ønsker en tilladelse for den pågældende matrikel. Der er derfor indføjet følgende sætning i tilladelsens afsnit 1.3 "Ejerforhold" på side 4: "Regionen er umiddelbart før meddelelse af tilladelse blevet gjort bekendt med at der er sket ejerskifte. Den ny ejer, Forsvarets Ejendomsstyrelse, er gjort bekendt med ansøgningen, og har givet accept til en tilladelse".

Indstilling

Det indstilles,

At udvalget godkender den udarbejdede tilladelse til udsendelse.

Beslutning i Miljøudvalget den 04-05-2021

Sagen blev udsat, da der er kommet nye oplysninger i sagen.

Beslutning i Miljøudvalget den 03-06-2021

Indstillingen blev tiltrådt.

Bilag

Kortbilag

Forslag til tilladelse

Punkt 5: Initiativ "Borgerrettet udstilling af jordforureningsdata"

21/27967

Resumé

I budgetaftale 2021, at der afsat en ramme på 10 mio. kr. årligt til at realisere konkrete handlinger i den regionale udviklingsstrategi "Fremtidens Syddanmark". Som et af initiativerne foreslås, at der bevilges 300.000 kr. til et initiativ om "Borgerrettet udstilling af jordforureningsdata".

Sagsfremstilling

Det fremgår af budgetaftale 2021, at der er afsat en ramme på 10 mio. kr. til at understøtte den regionale udviklingsstrategi "Fremtidens Syddanmark". Den konkrete udmøntning af rammen sker ved, at udvalget for regional udvikling, udvalget for uddannelse og arbejdskraft, anlægs- og innovationsudvalget samt miljøudvalget forelægger forslag til initiativer for regionsrådet til løbende udmøntning.

Administrationen har udarbejdet forslag til en pakke bestående af 11 initiativer til en samlet volumen på 10 mio. kr. Initiativerne vurderes på positiv vis at supplere implementeringen af udviklingsstrategien, der blev startet i 2020, og skal ses i sammenhæng med de opgaver, som i øvrigt løses inden for det pågældende fagområde.

Det foreslås, at der som led i pakken af initiativer for 2021 bevilges 300.000 kr. til et projekt, der skal booste digitalisering og deling af regionens jordforureningsdata, så data er tilgængelige for borgerne og regionens samarbejdspartnere.

Regionen indsamler løbende store datamængder i forbindelse med forureningsundersøgelser, f.eks. analyseresultater i vand og jord, grundvandstand og geologiske data. Disse data lægges i regionens interne database. Den enkelte borger, der får undersøgt sin ejendom, modtager en kopi af disse data i en undersøgelsesrapport, men oplysningerne om forureningen er kun offentligt tilgængelige ved henvendelse til regionen. Baggrunden for den begrænsede synlighed af data er udelukkende et resultat af manglende digitalisering og digital adgang. Data er også yderst relevante i forbindelse med vandressourceforvaltning hos kommuner, vandselskaber og staten, og en digitalisering og udstilling af data vil derfor kunne gøre disse lettere tilgængelige for både borgere og samarbejdspartnere. Initiativet vil desuden kunne anvendes som et udstillingsvindue for regionens mange data og kompetencer.

Produktet er en internetbaseret udstilling af regionens data på digitale kort, såkaldt web-GIS, så f.eks. analyseresultater for forurening bliver tilgængelige og kan sammenlignes på tværs af lokaliteter og oplysninger om grundvandsstand kan bidrage til klimaprojekter. Afdelingen er allerede i gang med at implementere et webGIS-system og vil nemt kunne lægge jordforureningsdata ind i dette system. I første omgang udstilles fx data fra kommende arbejdsplaner og eventuelt generationsforureningerne, og på et senere tidspunkt arbejdes frem mod at gøre alle regionens data direkte tilgængelige for offentligheden.

Initiativet understøtter målet om "Rent Vand og Jord", som fremgår af den regionale udviklingsstrategi og delstrategierne "Rent Grundvand", "Helhedsorienterede løsninger med fokus på rent drikkevand, sundhed og tryghed for borgerne" samt "Opgaveløsning gennem effektivitet, innovation, partnerskaber og samskabelse med borgerne". Samt det tværgående strategispør "Digitalisering". Initiativet bidrager desuden til FN's Verdensmål 6.

En nærmere uddybning af initiativet fremgår af bilag 1. En oversigt over den samlede pakke af indstillede initiativer fremgår af bilag 2.

Indstilling

Det indstilles, at miljøudvalget anbefaler regionsrådet

At bevilge 300.000 kr. til ”Borgerrettet udstilling af jordforureningsdata” af de afsatte 10 mio. kr. til implementering af den regionale udviklingsstrategi ”Fremtidens Syddanmark”.

Beslutning i Miljøudvalget den 03-06-2021

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Bilag

Bilag 1. Beskrivelse af Borgerrettet udstilling af jordforureningsdata

Bilag 2. Oversigt over indstillede initiativer til udmøntning af 10 mio. kr. puljen 2021.pdf

Punkt 6: Orientering om initiativet "EU-partnerskab (KIC) om kultur og kreativitet"

20/43472

Resumé

Det er fastlagt i budgetaftale 2021, at der afsættes en ramme på 10 mio. kr. årligt til at realisere konkrete handlinger i den regionale udviklingsstrategi "Fremtidens Syddanmark". Som et af initiativerne foreslås, at der bevilges 2,8 mio. kr. til et initiativ om "Deltagelse i EU-partnerskab (Knowledge and Innovation Community - KIC) inden for kultur og kreativitet". Sagen fremlægges til orientering.

Sagsfremstilling

Det fremgår af budgetaftale 2021, at der er afsat ramme på 10 mio. kr. til at understøtte den regionale udviklingsstrategi "Fremtidens Syddanmark". Den konkrete udmøntning af rammen sker ved, at udvalget for regional udvikling, udvalget for uddannelse og arbejdskraft, anlægs- og innovationsudvalget samt miljøudvalget forelægger forslag til initiativer for regionsrådet til løbende udmøntning.

Administrationen har udarbejdet forslag til en pakke bestående af 11 initiativer til en samlet volumen på 10 mio. kr. Initiativerne vurderes på positiv vis at supplere implementeringen af udviklingsstrategien, der blev startet i 2020, og skal ses i sammenhæng med de opgaver, som i øvrigt løses inden for det pågældende fagområde.

Det foreslås, at der som led i pakken af initiativer for 2021 bevilges 2,8 mio. kr. til deltagelse i EU-partnerskab (Knowledge and Innovation Community - KIC) inden for kultur og kreativitet. Et Knowledge and Innovation Community (KIC) er et stort og meget ambitiøst europæisk innovationspartnerskab, som samler virksomheder, uddannelses- og forskningsinstitutioner og andre offentlige og private aktører på tværs af EU, omkring 50 aktører, med fokus på at skabe innovation i relation til forskellige samfundsudfordringer.

Det fremgår af den regionale udviklingsstrategi 2020-2023 og af delstrategien "En attraktiv og oplevelsesrig region", at Region Syddanmark vil bidrage til at videreudvikle og anvende syddanske styrker inden for kultur, natur og kreativitet, samt at regionens kreative kompetencer skal bringes i spil, herunder de særlige kompetencer inden for design, bl.a. gennem udnyttelse af de muligheder, der ligger i EU-programmer.

Deltagelse i KIC'et inden for kultur og kreativitet giver mulighed for at bringe de syddanske styrker inden for design og designanvendelse i spil i hele Europa i og blive en del af et længerevarende samarbejde om innovation i samarbejde med førende uddannelses- og forskningsmiljøer, offentlige myndigheder og virksomheder fra andre europæiske lande.

Samtidig kan deltagelse i projektet bidrage til udvikling af nye løsninger på regionale strategiske udfordringer inden for klima, sundhedsinnovation samt udvikling i hele regionen gennem deltagelse i konkrete innovations- og kompetenceudviklingsprojekter, der anvender design og kreative metoder i et tværgående samarbejde med førende europæiske aktører.

Deltagelse i KIC'et giver adgang til betydelige EU-midler til finansiering af de konkrete innovations- og kompetenceudviklingsaktiviteter, der igangsættes inden for de forskellige områder.

EU-initiativet blev præsenteret for udvalget for regional udvikling på mødet den 5. oktober 2020, hvor udvalget tilkendegav tilslutning til, at der arbejdes videre med henblik på regional deltagelse i det kommende KIC for kultur og kreativitet. Designskolen Kolding er efterfølgende blevet godkendt som kernepartner i et stærkt, internationalt konsortium, som er i gang med at forberede en ansøgning til det kommende KIC for kultur og kreativitet. Aalto

Universitet i Finland er leadpartner, og derudover består konsortiet på nuværende tidspunkt af følgende kernepartnere: Delft universitet i Holland, det polytekniske universitet i Milano, og Lusofona universitetet i Portugal og Designskolen Kolding. I forbindelse med Designskolens godkendelse som kernepartner er der lagt vægt på, at de øvrige parter i det syddanske økosystem inden for design deltager som samarbejdspartnere.

Initiativet understøtter strategisporet ”En attraktiv og oplevelsesrig region” i den regionale udviklingsstrategi i forhold til mål 3 om at videreudvikle de syddanske styrker inden for kultur og kreativitet. Deltagelse i initiativet kan desuden bidrage til strategisporene ”Sunde levevilkår” og ”Grøn omstilling, klima og ressourcer” samt det tværgående tema ”Udvikling i hele regionen”. Derudover vil initiativet bidrage til FN’s verdensmål 9 ved at understøtte innovation, ligesom det kan bidrage til verdensmål 13 om klimaindsats og mål 3 om sundhed og trivsel.

Bevillingen på 2,8 mio. kr. udmøntes gennem en samarbejdsaftale med Designskolen Kolding som kernepartner i konsortiet og forudsættes primært anvendt til medfinansiering af konkrete innovations- og kompetenceudviklingsprojekter, som Region Syddanmark deltager i, såfremt KIC’et får positivt tilsagn. Det må forventes, at medfinansiering vil være en central vurderingsparameter i forbindelse med ansøgningen. Derudover vil en del af bevillingen blive anvendt til gebyr for deltagelse samt evt. understøttelse af ansøgningsprocessen.

Det skal nævnes, at initiativet grundet dets udviklingskarakter på nuværende tidspunkt er vanskeligt at beskrive og konkretisere i detaljer, og at der i den videre udvikling kan opstå behov for at foretage justeringer. Disse vil dog ikke ændre grundlæggende ved initiativets ambition og formål, og foreslås håndteret administrativt inden for den fastlagte budgetramme. Der vil løbende blive orienteret om initiativets fremdrift efter behov.

En nærmere uddybning af initiativet fremgår af bilag 1. En oversigt over den samlede pakke af indstillede initiativer fremgår af bilag 2.

Sagen forelægges til behandling i udvalget for regional udvikling med indstilling om at bevilge 2,8 mio. kr. til et initiativ om ”Deltagelse i EU-partnerskab (KIC) inden for kultur og kreativitet” af de afsatte 10 mio. kr. til implementering af den regionale udviklingsstrategi ”Fremtidens Syddanmark. Ligeledes fremlægges sagen til orientering i anlægs- og innovationsudvalget samt miljøudvalget.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 03-06-2021

Til orientering.

Preben Friis-Hauge deltog ikke i behandlingen af punktet.

Bilag

Bilag 1. Beskrivelse af EU-partnerskab (KIC) om kultur og kreativitet.docx

Bilag 2. Oversigt over indstillede initiativer til udmøntning af 10 mio. kr. puljen 2021.pdf

Punkt 7: Orientering om initiativet "Klimavenlige og cirkulære boligforeninger"

21/28063

Resumé

Det er fastlagt i budgetaftale 2021, at der afsættes en ramme på 10 mio. kr. årligt til at realisere konkrete handlinger i den regionale udviklingsstrategi "Fremtidens Syddanmark". Som et af initiativerne foreslås, at der bevilges 700.000 kr. til et initiativ om "Klimavenlige og cirkulære boligforeninger". Sagen fremlægges til orientering.

Sagsfremstilling

Det fremgår af budgetaftale 2021, at der er afsat en ramme på 10 mio. kr. til at understøtte den regionale udviklingsstrategi "Fremtidens Syddanmark". Den konkrete udmøntning af rammen sker ved, at udvalget for regional udvikling, udvalget for uddannelse og arbejdskraft, anlægs- og innovationsudvalget samt miljøudvalget forelægger forslag til initiativer for regionsrådet til løbende udmøntning.

Administrationen har udarbejdet forslag til en pakke bestående af 11 initiativer til en samlet volumen på 10 mio. kr. Initiativerne vurderes på positiv vis at supplere implementeringen af udviklingsstrategien, der blev startet i 2020, og skal ses i sammenhæng med de opgaver, som i øvrigt løses inden for det pågældende fagområde.

Det foreslås, at der som led i pakken af initiativer for 2021 bevilges 700.000 kr. til et initiativ, der skal afsøge muligheder for et samarbejde med almene boligforeninger i Syddanmark om udvikling og afprøvning af cirkulære løsninger, hvor produkter og materialer bliver længere tid i det økonomiske kredsløb.

Danskerne forbruger flere naturressourcer, end kloden kan holde til, og FN vurderer, at udvinding og forarbejdning af naturressourcer er årsag til ca. halvdelen af den globale udledning af drivhusgasser.

Almene boligforeninger kunne være en interessant samarbejdspartner i forhold til omstilling til cirkulær økonomi af flere grunde. Dels er de almene boligforeninger en stor bygherre, som står overfor store grønne renoveringer af deres boliger, der vil skulle bruge store mængder af byggematerialer. Dels danner de almene boligforeninger fælles ramme om ca. 1 mio. danskers hverdagsliv med beboerdemokrati og fælles faciliteter og er derfor velegnet til at til at afprøve cirkulære løsninger, som forudsætter en vis volumen af borgere i et fællesskab.

Et samarbejde med de almene boligforeninger kunne fokusere på byggeri og her være et supplement til Region Syddanmarks eksisterende netværk med de syddanske kommuner om bæredygtigt offentligt byggeri. Der kunne fokuseres på at styrke kompetencer og anvendelse af værktøjer og erfaringsudveksling hos de almene boligforeninger til et mere cirkulært byggeri.

Et samarbejde med de almene boligforeninger kunne også fokusere på at udnytte kapaciteten af produkter bedre fx gennem afprøvning af deleordninger. I stedet for at alle beboerne i en boligforening har hver deres elbil, elcykel, anhænger, printer, klapstole og borde, telt, fiskestang, luftmadras, boremaskine, plæneklipper mm., så kunne der afprøves en deleordning, hvor der etableres et fælles lokale med opbevaring af de udvalgte ting, og hvor beboerne deles om tingene.

Initiativet understøtter målet om "Omstilling til cirkulær økonomi", som fremgår af den regionale udviklingsstrategi og delstrategi for "Grøn omstilling, klima og ressourcer". Initiativet bidrager desuden til FN's Verdensmål 12 og 13.

Det skal nævnes, at initiativet grundet dets udviklingskarakter på nuværende tidspunkt er vanskeligt at beskrive og konkretisere i detaljer, og at der i den videre udvikling kan opstå behov for at foretage justeringer. Disse vil dog ikke ændre grundlæggende ved initiativets ambition og formål, og foreslås håndteret administrativt inden for den fastlagte budgetramme. Videre foreslås det, at der orienteres om initiativets fremdrift efter behov.

En nærmere uddybning af initiativet fremgår af bilag 1. En oversigt over den samlede pakke af indstillede initiativer fremgår af bilag 2.

Sagen forelægges til behandling i udvalget for regional udvikling med indstilling om at bevilge 700.000 kr. til et initiativ vedr. "Klimavenlige og cirkulære boligforeninger" af de afsatte 10 mio. kr. til implementering af den regionale udviklingsstrategi "Fremtidens Syddanmark. Ligeledes fremlægges sagen til orientering i anlægs- og innovationsudvalget samt miljøudvalget.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 03-06-2021

Til orientering.

Preben Friis-Hauge deltog ikke i behandlingen af punktet.

Bilag

Bilag 1. Beskrivelse af Klimavenlige og cirkulære boligforeninger.docx

Bilag 2. Oversigt over indstillede initiativer til udmøntning af 10 mio. kr. puljen 2021.pdf

Punkt 8: Orientering om initiativet "Kompetencer til den grønne omstilling"

21/28086

Resumé

Det er fastlagt i budgetaftale 2021, at der afsættes en ramme på 10 mio. kr. årligt til at realisere konkrete handlinger i den regionale udviklingsstrategi "Fremtidens Syddanmark". Som et af initiativerne foreslås, at der bevilges 500.000 kr. til "Kompetencer til den grønne omstilling". Sagen fremlægges til orientering.

Sagsfremstilling

Det fremgår af budgetaftale 2021, at der er afsat ramme på 10 mio. kr. til at understøtte den regionale udviklingsstrategi "Fremtidens Syddanmark". Den konkrete udmøntning af rammen sker ved, at udvalget for regional udvikling, udvalget for uddannelse og arbejdskraft, anlægs- og innovationsudvalget samt miljøudvalget forelægger forslag til initiativer for regionsrådet til løbende udmøntning.

Administrationen har udarbejdet forslag til en pakke bestående af 11 initiativer til en samlet volumen på 10 mio. kr. Initiativerne vurderes på positiv vis at supplere implementeringen af udviklingsstrategien, der blev startet i 2020, og skal ses i sammenhæng med de opgaver, som i øvrigt løses inden for det pågældende fagområde.

Det foreslås, at der som led i pakken for 2021 bevilges 500.000 kr. til et initiativ, der skal bidrage til at sikre de rette kompetencer til den grønne omstilling.

Der er behov for grøn omstilling i alle dele af samfundet for at håndtere klimaudfordringen. Ikke mindst inden for energi, transport og landbrug, som står for de største udledninger af klimagasser i Danmark. Den grønne omstilling forventes at medføre visse ændringer i erhvervsstrukturen i Danmark og i efterspørgslen efter kompetencer på arbejdsmarkedet. Nye brancher og jobfunktioner vil opstå, mens andre vil ændres. For at lykkes med den grønne omstilling er det nødvendigt, at der gøres en indsats for at sikre de nødvendige kompetencer til den grønne omstilling.

Det forventes, at der vil blive behov for indsatser både i forhold til ungdomsuddannelsesområdet og i forhold til den eksisterende arbejdsstyrke. De unge skal tilegne sig grønne kompetencer på ungdomsuddannelserne, mens mange voksne på arbejdsmarkedet vil skulle omskoles og/eller opkvalificeres. I dette initiativ vil Region Syddanmark derfor afsøge samarbejdsmuligheder med andre aktører på uddannelses- og arbejdsmarkedsområdet med henblik på i fællesskab at løfte udfordringen med at sikre kompetencer til den grønne omstilling.

Med afsæt i et samarbejde med aktører på uddannelses- og arbejdsmarkedsområdet eksempelvis RAR Syddanmark og RAR Fyn vil der i initiativet blive arbejdet på at vejebringe det nødvendige vidgrundlag til at udvikle konkrete indsatser og efterfølgende hvis muligt igangsætte konkrete indsatser i samarbejde med aktører på uddannelses- og arbejdsmarkedsområdet.

Initiativet understøtter målet om "Kompetencer til livet, arbejdsmarkedet og et bæredygtigt samfund", som fremgår af den regionale udviklingsstrategi og delstrategi "Kompetencer til fremtiden". Hertil understøtter projektet delstrategien "Grøn omstilling, klima og ressourcer". Initiativet bidrager desuden til FN's Verdensmål 4 og 13.

Det skal nævnes, at initiativet grundet dets udviklingskarakter på nuværende tidspunkt er vanskeligt at beskrive og konkretisere i detaljer, og at der i den videre udvikling kan opstå behov for at foretage justeringer. Disse vil dog ikke

ændre grundlæggende ved initiativets ambition og formål, og foreslås håndteret administrativt inden for den fastlagte budgetramme. Videre foreslås det, at der orienteres om initiativets fremdrift efter behov.

En nærmere uddybning af initiativet fremgår af bilag 1. En oversigt over den samlede pakke af indstillede initiativer fremgår af bilag 2.

Sagen forelægges til behandling i udvalget for uddannelse og arbejdskraft med indstilling om at bevilge 500.000 kr. til et initiativ om ”Kompetencer til den grønne omstilling” af de afsatte 10 mio. kr. til implementering af den regionale udviklingsstrategi ”Fremtidens Syddanmark. Ligeledes fremlægges sagen til orientering i udvalget for regional udvikling samt miljøudvalget.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 03-06-2021

Til orientering.

Preben Friis-Hauge deltog ikke i behandlingen af punktet.

Bilag

Bilag 1. Beskrivelse af Kompetencer til den grønne omstilling.docx

Bilag 2. Oversigt over indstillede initiativer til udmøntning af 10 mio. kr. puljen 2021

Punkt 9: Orientering om initiativet "Beregning af reduktionsstier i DK2020"

20/56974

Resumé

Det er fastlagt i budgetaftale 2021, at der afsættes en ramme på 10 mio. kr. årligt til at realisere konkrete handlinger i den regionale udviklingsstrategi "Fremtidens Syddanmark". Som et af initiativerne foreslås, at der bevilges 300.000 kr. til "Beregning af reduktionsstier i DK2020 – klimaplaner for hele Danmark". Sagen fremlægges til orientering.

Sagsfremstilling

Det fremgår af budgetaftale 2021, at der er afsat ramme på 10 mio. kr. til at understøtte den regionale udviklingsstrategi "Fremtidens Syddanmark". Den konkrete udmøntning af rammen sker ved, at udvalget for regional udvikling, udvalget for uddannelse og arbejdskraft, anlægs- og innovationsudvalget samt miljøudvalget forelægger forslag til initiativer for regionsrådet til løbende udmøntning.

Administrationen har udarbejdet forslag til en pakke bestående af 11 initiativer til en samlet volumen på 10 mio. kr. Initiativerne vurderes på positiv vis at supplere implementeringen af udviklingsstrategien, der blev startet i 2020, og skal ses i sammenhæng med de opgaver, som i øvrigt løses inden for det pågældende fagområde.

Det foreslås, at der som led i pakken af initiativer for 2021 bevilges 300.000 kr. til et initiativ, der skal tilbyde kommunerne adgang til et IT-værktøj, som sætter kommunerne i stand til at beregne reduktionsstier for udledningen af klimagasser frem til 2050.

Initiativet understøtter gennemførelse af DK2020 – klimaplaner for hele Danmark. DK2020 er et partnerskab mellem de fem regioner, Kommunernes Landsforening og Realdania, hvor alle landets kommuner inviteres med i samarbejdet om at bidrage til at opfylde Parisaftalens mål om netto-nul udledning af klimagasser i 2050. I region Syddanmark er 19 kommuner allerede en del af samarbejdet og det forventes, at de sidste tre også bliver en del af DK2020 i løbet af efteråret.

I DK2020 er det et krav, at den enkelte kommune skal udarbejde en klimaplan, der bl.a. beskriver, hvad status er for udledning af klimagasser i kommunen og hvilken plan de har for at reducere denne udledning. Til hjælp for kommunerne i dette arbejde, har Region Syddanmark iværksat udarbejdelse af klimagasregnskaber, hvor de får adgang til et datagrundlag der viser, hvor store udledningerne er i kommunen og hvilke kilder de kommer fra. På baggrund af viden om den nuværende udledning skal kommunerne udarbejde en handlingsplan, hvor de beskriver hvilke konkrete initiativer de vil sætte i værk for at opnå netto-nul udledning i 2050.

For også at kunne dokumentere effekterne af de fremtidige initiativer tilbydes kommunerne med nærværende supplerende initiativ hjælp til at foretage beregninger af reduktionsstierne mod netto-nuludledning. Herved tilbydes kommunerne gratis adgang til et IT-værktøj samt tilbud om grundlæggende vejledning, så de i høj grad selv kan arbejde med beregning af reduktionsstier og scenarieberegninger. I tillæg til at være gratis, vil adgang til et fælles IT-værktøj kvalificere og harmonisere arbejdet med scenarieberegninger og styrke mulighederne for samarbejde på tværs af kommunegrænser.

Initiativet understøtter målet om "Nedbringe udledningen af CO2 og andre klimagasser i Region Syddanmark", som fremgår af den regionale udviklingsstrategi og delstrategi "Grøn omstilling, klima og ressourcer". Initiativet bidrager desuden til FN's Verdensmål 7 og 13.

En nærmere uddybning af initiativet fremgår af bilag 1. En oversigt over den samlede pakke af indstillede initiativer fremgår af bilag 2.

Sagen forelægges til behandling i udvalget for regional udvikling med indstilling om at bevilge 300.000 kr. til et initiativ om "Beregning af reduktionsstier i DK 2020" af de afsatte 10 mio. kr. til implementering af den regionale udviklingsstrategi "Fremtidens Syddanmark". Ligeledes fremlægges sagen til orientering i miljøudvalget.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 03-06-2021

Til orientering.

Preben Friis-Hauge deltog ikke i behandlingen af punktet.

Bilag

Bilag 1. Beskrivelse af Beregning af reduktionsstier i DK2020.docx

Bilag 2. Oversigt over indstillede initiativer til udmøntning af 10 mio. kr. puljen 2021.pdf

Punkt 10: Orientering om aktuelle sager

21/559

Beslutning i Miljøudvalget den 03-06-2021

Administrationen orienterede om PFAS og gav en status for arbejdet med forureningerne ved Himmark Strand og i Kærgård Klitplantage.

Preben Friis-Hauge og Mads Skau deltog ikke i behandlingen af punktet.

Punkt 11: Eventuelt

21/559

Beslutning i Miljøudvalget den 03-06-2021

Formanden bød Jonna Tveskov velkommen som ny områdechef.

Punkt 12: Næste møde

21/559

Sagsfremstilling

Næste møde er onsdag den 11. august 2021 kl. 10-12 i regionshuset i Vejle eller på video.

Mødeplanen for 2021 er:

- Tirsdag den 7. september 2021 kl. 14-16
- Torsdag den 30. september 2021 kl. 10-12
- Tirsdag den 2. november 2021 kl. 14-16
- Mandag den 6. december 2021 kl. 11-13

På udvalgsrådet den 4. maj 2021 blev det aftalt, at forslag til besøg uden for regionshuset hos eksterne parter mv. skulle drøftes på mødet den 3. juni 2021. Udvalgsråd uden for regionshuset er kun mulige med fysisk deltagelse – ikke virtuel deltagelse.

Der er tidligere fremsat forslag om besøg hos Sønderjysk Landboforening (SLF) kombineret med besøg på en bedrift samt besigtigelse/møde ved Himmark Strand.

Indstilling

Det indstilles,

At udvalget drøfter forslag til møder uden for regionshuset.

Beslutning i Miljøudvalget den 03-06-2021

Næste møde er onsdag den 11. august 2021 kl. 10.00 - 12.00

Udvalget vil gerne besøge Sønderjysk Landboforening (SLF) kombineret med besøg på en bedrift, gerne på udvalgsrådet den 11. august 2021 samt på et senere tidspunkt Himmark Strand i forbindelse med et udvalgsråd.

Preben Friis-Hauge deltog ikke i behandlingen af punktet.

Punkt 13: Underskriftsside

21/559